

"Vaig descobrir Europa a Eivissa"

Abel Matutes (Eivissa, 1941), eurocomissari de Transports i Energia, i cap de llista de la candidatura del PP a les pròximes eleccions al Parlament Europeu. Va fundar el 1976 la Unió Liberal Popular d'Eivissa i Formentera, partit que es va federar amb Alianza Popular el 1976. Pertany a una saga de banquers i armadors, és propietari de mitja Eivissa i un empresari diluït en molta societat anònima.

Senyor Matutes, parla català?
 —Sí, civissenc.
 —I jo, valencià.
 —Són variacions d'un mateix tema.
 —Es cert que tenia decidit deixar la política i tornar als negocis?

—Sí, tenia previst que aquest fos el meu darrer mandat de comissari, que és el tercer. Ja havia promès a la meua dona i als meus fills que era el darrer i que m'integrava a la meua activitat privada, col·laborant com és lògic amb el partit, però ja sense una activitat exclusiva com la que havia anat fent. Li vaig dir a José María Aznar que ja podia buscar el meu successor, que al gener del 95 s'havia acabat, però ell em va demanar el favor d'encapçalar la llista a les eleccions europees. Em va dir que la feina d'eurodiputat no em demanaria tant de temps. I al final, el que passa: un es fa propostes, però les circumstàncies manen. No li podia dir que no ni a Aznar ni al meu partit.

—S'hi ha vist forçat?

—No, no, no. És una satisfacció, és un desafiament, un repte... Tenc per norma no defugir els desafiaments. Era una prova de confiança. Si podia ser útil al meu partit per promoure l'alternativa i arribar a guanyar, havia d'acceptar.

—I la seua dona li ho ha perdonat?

—Bé, jo vaig posar com a condició a Aznar que havíem de convèncer la meua dona. Ell va estar sopant a casa i li ho va dir. I com ella ja està acostumada a pagar el *pato*, va dir: "Bé, n'Abel farà el que voldrà, però no em demanau sa meua benedicció. Jo callaré i aguantaré."

—Durant aquests anys vostè ha fet una vida terrible, no?

—De catorze o quinze hores diàries de feina i setanta o setanta-cinc hores al mes damunt dels avions. Però no és el viatge grat d'arribar a un lloc i veure un museu, un parc o un ambient, sinó que t'esperen a l'aeroport, et fiquen dins d'un cotxe, et duen a una reunió de la qual et treuen per un sopar oficial o una altra reunió, i després dos reunions més amb ministres, amb un cap d'estat, altra vegada dins del cotxe i embarcat a l'avió. O sigui, és una vida dura. Vaig començar fa vuit anys llargs a fer aquesta feina i li duc cinc anys a la meua dona, com un matrimoni normal on l'home és una mica major que la dona, i en els darrers anys, quan ella ha vingut en algun viatge, em confonen amb el pare

de la meua dona. I ara només em faltava això, alternar la meua feina de comissari amb la pre-campanya electoral, que faig els caps de setmana. Amb aquest ritme superior acabaré semblant l'avi de la meua dona.

—Passar de comissari a diputat no és una degradació?

—Depèn com es miri. Efectivament, no té precedents. Hi ha sempre voluntaris per passar de diputat a ministre, però de ministre a diputat no n'hi ha tants. Però repetesc: m'ho va demanar Aznar en nom del partit i en un cas així un no ha de mirar les seues conveniències personals, sinó les generals.

—Vostè és un dels pocs supervivents de la renovació que s'ha practicat al PP. És perquè era ja renovador o perquè és un monument dins el partit?

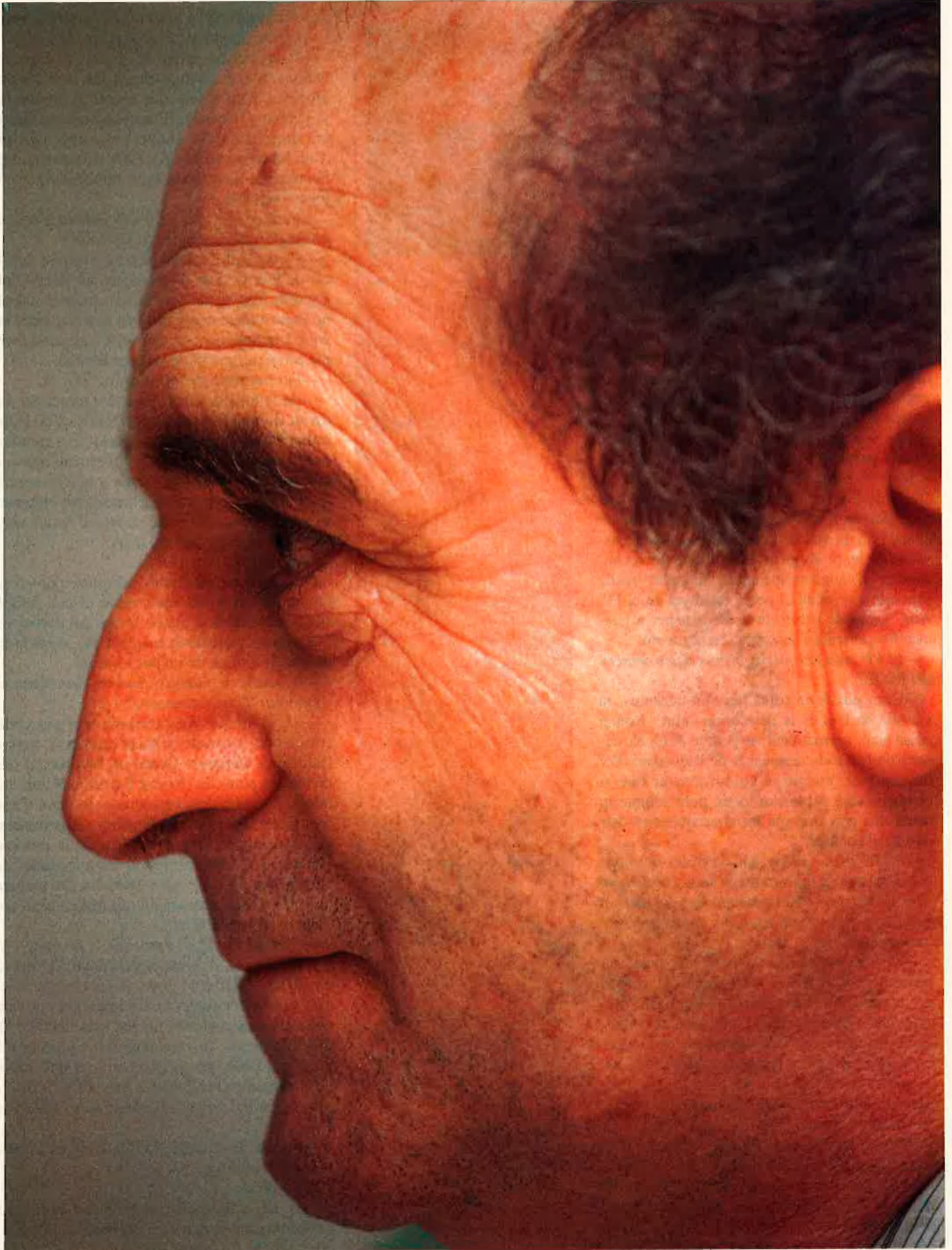
—No sóc el més vell del partit però sí el més antic. Des de la fundació, com Fraga, el 1976, sóc membre del consell executiu. Sóc l'únic que no ho ha deixat de ser, perquè Fraga, quan va dimitir, va estar una temporada apartat de la política i va deixar el seu càrrec de president. Crec que la joventut i la renovació estan en l'esperit. He procurat sempre fer la meua feina amb serietat i amb plena dedicació, i no em deixen retirar.

—Vostè, de fet, hauria pogut presidir el PP.

—Bé, és aigua passada. Era setembre del 86, quan Fraga m'ho va demanar perquè ell se'n volia anar. Jo acabava d'assumir el compromís europeu, acabava de dur-me la meua família a Brussel·les i volia acabar el compromís que havia assumit. I vaig seguir a Brussel·les. Al final Fraga va tenir la inspiració de trobar Aznar, que ha fet una autèntica renovació i que ha dut el partit a unes cotes desconegudes i, en aquell temps, impensables. Per tant, crec que hem encertat tots: Aznar que va dir que sí i jo que vaig dir que no un parell d'anys abans.

—Vostè va entrar el 1977 a la política. Què el va fer decidir-se?

—Eren moments de transició, d'indefinió, jo tenia una experiència com a empresari i vaig pensar que era un bon moment per a ajudar el meu país a afrontar els desafiaments del futur cap a la democràcia. Em vaig presentar com a senador per Eivissa i vaig sortir. Al 79 vaig tornar a repetir, al 82 me'n vaig anar al Congrés dels Diputats, fins que

al 85 em van nomenar comissari europeu.

—Durant el franquisme no el va temptar la política?

—No. Bé, vaig ser alcalde d'Eivissa el 1970, però no em vaig acabar d'entendre i al cap d'un any vaig dimitir.

—Amb qui o amb què no s'entenia?

—Bé, amb alguns dels meus superiors. Tenia algunes discrepàncies amb el governador civil i vaig decidir, discretament, deixar-ho anar.

—Ara encapçala la llista del PP, que podria guanyar per primera volta unes eleccions al PSOE. És una major responsabilitat?

—Efectivament aquesta possibilitat existeix. Si el partit es mobilitza i els nostres votants prenen consciència d'aquestes eleccions, és no ja possible sinó inclús probable que guanyem per primera vegada als socialistes. En tot cas, el mèrit serà de tot el partit, començant sobretot per Aznar, però jo estaré encantat d'haver-hi aportat el meu gra d'arena.

—La seua enorme experiència diplomàtica fa pensar que això d'ara no és sinó la preparació al futur càrrec de ministre d'Afers Estrangers.

—Hm! Encara hi ha massa calendaris pel mig. Ara es tracta de guanyar aquestes eleccions, i no de vendre la pell de l'ós abans d'haver-lo caçat. Si les guanyam, suposarà una confirmació d'aquesta esperança que cada vegada més està dipositant el poble espanyol en el PP. Això haurà de servir de precedent per a guanyar les generals, i després ja en parlarem.

—El PP puja per mèrits propis o per demèrit del PSOE?

—Com passa en totes les democràcies, la victòria de l'un és la derrota de l'altre. I quan passa això, normalment, és perquè hi ha encerts de l'un i els desencerts de l'adversari. Per descomptat, nosaltres volem pensar que si guanyam serà pel nostre mèrit, però sempre hi haurà una part que són les conseqüències dels errors del contrari.

—El PSOE ha elogiat en repetides ocasions el seu tarannà negociador i la seua cooperació com a comissari, i és coneguda la seua amistat amb Txiqui Benegas, amb qui navega. Vostè trenca el motlle?

—Bé, Txiqui Benegas sol passar les seues vacances a Eivissa, que és on les hi pas jo, perquè la resta de l'any el pas a Brussel·les. Hem coincidit dues vegades perquè tenim amics comuns, inclús hem navegat. La discrepància en la ideologia no ha de ser un impediment perquè hi hagi una certa amistat. Els meus amics no me'ls trien els altres, me'ls elegesc jo mateix.

—No és la norma.

—No ho és. Potser el fet que ell també hagi desenvolupat una política d'estat, hi ha ajudat. Però jo, per descomptat, el dia que es presenti tindrà un debat duríssim amb Benegas al Parlament. I ell el tindrà amb mi. I això no vol dir que si un dia ens trobam en un carrer d'Eivis-

“Europa és forta quan parla amb una sola veu; Europa és dèbil quan actua fragmentadament. És la primera potència econòmica del món, però el seu pes polític no es correspon en l'escena internacional per falta d'unitat.”

sa no ens saludam amb afecte i cordialitat.

—De fet, anaven junts a la discoteca Ku no?

—Jo no anava a la discoteca Ku. I crec que ell tampoc. El que passa és que la discoteca Ku era propietat d'uns bascos que tenien un gimnàs on jo jugava a l'esquaix. El senyor Benegas també era amic d'aquells senyors, que per cert un d'ells va ser assassinat per ETA recentment. Era Santamaría, que havia estat futbolista quan jo jugava en l'Espanyol.

—Però és cert que vostè era futbolista o això forma part de la campanya electoral?

—És tan cert com que sóc un membre destacat de l'Associació de Veterans del Reial Club Esportiu Espanyol. M'agradava molt el futbol, no jugava malament i em feia guanyar calés en aquell temps. Em va permetre independitzar-me econòmicament de la meua família.

—Però vostè no ho necessitava. Era ric.

—Bé, a tothom li agrada poder prescindir als divuit anys de la transferència mensual de la família. Em feia gràcia. Com me'n feia estudiar dues carreres simultàniament. Pel matí anava a la Facultat de Dret i a la tarda a la d'Econòmiques, i encara trobava dues horettes per entrenar. El futbol em va permetre en aquell temps viatjar molt, conèixer part del món.

—És periquito encara?

—Sóm fonamentalment periquito, però com que també m'agrada molt veure el bon futbol, sóm simpatitzant al mateix temps del Barcelona i del Madrid, que no és freqüent. Bé, vostè ja ha dit que jo sóm un tio un poc especial

—A banda de futbolísticament, Barcelona el va marcar d'alguna manera?

—Sí, jo sóc un mediterrani cent per cent, com a bon eivissenc. I haver passat sis anys a Barcelona marquen. Guard un bon record de tots els punts de vista de Barcelona i dels catalans. I també dels valencians. Jo venc d'una família de naviliers, importadors i exportadors, i els vaixells del meu avi, abans de la Primera Guerra Mundial i després, ja feien les línies de taronja cap a Seta i cap a Marsella. De manera que tota la vida hem tengut una gran relació comercial amb València.

—Europa, què la va descobrir, a Eivissa?

—En part, sí. A principi dels anys 50, que jo era un nen de 10 o 11 anys, van començar a venir els primers europeus i a impregnar-nos un poc dels seus costums, un poc més liberals, un poc més oberts. Jo vaig descobrir Europa a Eivissa al mateix temps que una part dels europeus van descobrir Espanya a través d'Eivissa.

—El seu avi va ser el primer dels Matutes a l'illa?

—No, no. Ja al segle XVII apareix un corsari anomenat Matutes.

—Un pirata?

—Sí, bé... Eren els que lluitaven contra els vertaders pirates, que eren els britànics: Drake i companyia. En aquell temps a Eivissa tenien

patent de cors molts marins. I un d'aquells corsaris supòs que devia de ser un antecessor meu. El besavi del meu avi ja era d'Eivissa, gent de la mar i del comerç, però l'home que va fundar la dinastia de la Banca Abel Matutes, de la naviera Matutes... va ser el meu avi. Fa més de cent anys, perquè ell va néixer el 1868, ja estava establert i tenia una gran relació amb tot el Mediterrani, perquè, a més, a Eivissa hi havia molts de pins i hi havia unes drassanes importants. Produïem bons velers. El meu avi era un home molt emprenedor i en aquell temps va comprar una fragata que es deia *Rigel*, que tenia set pals i feia la línia Barcelona-Nova York.

—*Els ecologistes acusen la seua família d'haver deforestat Eivissa.*

—És evident que tots cometem errors, i que amb els primers hotels que es van fer a l'illa els anys 60 no hi havia entre la població el sentiment de protecció al medi ambient que hi ha ara. No hi havia partits polítics ecologistes ni els programes ecologistes estaven incorporats a cap doctrina política. Ni a Espanya ni fora d'Espanya. I segurament, algunes coses —jo vaig inaugurar el primer hotel a finals del 69—, les hauríem pogut fer millor. Però en realitat, Eivissa és ara com ara una de les millors destinacions turístiques mundials. Una illa de moda. I és, precisament, perquè a pesar de tot s'han fet les coses respectant l'entorn ambiental i sense degradar les coses. Tengui en compte que el 40% del territori de les nostres illes és un territori totalment protegit per una llei de preservació d'espais naturals: no s'hi pot construir un xalet més que a cada 50.000 metres. Jo, que conec tot el món, perquè pel meu anterior mandat de comissari de Relacions Exteriors feia unes quantes voltes al món cada any, puc dir que no he trobat enlloc unes illes tan precioses i equilibrades. El fet és que eren unes illes molt pobres, on la gent havia d'emigrar a Alger, Cuba, Argentina i Veneçuela, bandes que són molt menys pròsperes que Eivissa. La vertadera Cuba la teníem a Eivissa, i l'hem trobada a base de feina i d'esforç.

—*Calcule que a vostè li costa diners estar en política.*

—Jo també ho calcul, però molt per damunt, perquè si ho calculàs al centim segurament m'ho deixaria abans encara. És bo que gent que no necessita fer diners, perquè amb el que té li sobra per viure o perquè té una professió que li ho permet, que es dediqui a la política, perquè, en primer lloc, se suposa que hi va per aportar la seua experiència, el seu coneixement d'altres

—**Vostè té bona premsa, però també una llegenda negra.**

—**I qui no en té? Fins en Felip II en tenia una.**

—**Ja sé que li ho han preguntat més de dues mil vegades, però vostè és un cacic com diuen?**

—**Nooo, en absolut. A l'hora d'aferrar-me a la feina sóc el primer. Conec tots els meus treballadors i les seues famílies, i per ser el que més feina fa i el que dona exemple en tot moment, ha fet que la gent m'hagi donat suport electoral. El que passa és que el que perd les eleccions alguna excusa li hem de donar perquè es pugui justificar. Sempre és més fàcil dir: "aquest senyor m'ha guanyat perquè és un cacic". Però s'han d'acceptar aquestes coses.**

àmbits. Això aproxima la vida política a les realitats.

—*També aproxima al poder.*

—Sí, també unes vegades és per l'ego i les altres per un afany de servei. A mi em preocupa la gent. M'agrada contribuir a resoldre problemes de la gent. És la meua vocació. És bo que la política es nodreixi de professionals, d'advocats, de metges, de treballadors... de gent que no faci de la política el seu ofici i benefici, perquè si no, el polític s'aïlla en una torre de marfil.

—*Quant al programa polític per a Europa, no hi ha grans diferències entre el PP i el PSOE.*

—Jo diria que no. Encara que nosaltres creïm més que Europa s'ha de recolzar més en la societat civil, en les llibertats, i els socialistes són més partidaris de pagar més impostos, de més intervenció de l'estat... Però, quant a programa, no hi ha grandíssimes diferències, però és important que la majoria del pròxim Parla-

ment Europeu sigui una majoria de partits de centre-dreta, perquè donaran més vigor a l'Europa que s'està construint.

—*L'Europa que s'està construint, s'amplia?*

—És el tema que hem debatut a la comissió en els darrers anys. A la llarga, l'ampliació és bona, el que passa és que l'hem detinguda nosaltres perquè qualsevol ampliació que s'hagués fet abans del Tractat de la Unió s'hauria fet en perjudici de l'aprofundiment que hem fet els darrers anys. El dilema *élargissement-approfondissement*, ampliació-aprofundiment, el varem resoldre posant l'accent primer en l'aprofundiment, accelerant la integració. I una vegada hàgim firmat el tractat, que pretén la unió política, l'adopció d'una política exterior i de seguretat comunes, la unió econòmica i de justícia, que venguin els nous països. Ja s'incorporen al nou club i l'ampliació no es fa a expenses de la necessària integració. Ara, aquesta ampliació s'ha de fer prenent els seus temps: sense que Europa perdi la seua naturalesa, que és caminar cap a la unitat política. Europa és fruit de la necessitat, i davant els grans reptes i les grans amenaces no hi ha més sortida que la unitat. Europa és forta quan parla amb una sola veu; Europa és dèbil quan actua fragmentadament. És la primera potència econòmica del món, però el seu pes polític en l'escena internacional no es correspon amb això. Per què? Per la falta d'unitat. Quan Europa parli amb una sola veu tindrà el mateix pes que els EUA. És un procés que tardarà decennis, però és imparabile.

Miquel Alberola